

## 1. ΜΕΣ ΣΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΤΑ ΝΕΡΑ ...

Μέσο: ..... ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ... 16/08/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: ... 16/08/2024

Σελίδα: ..... 14

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>



### ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

## Μες στου Αιγαίου τα νερά...

**Η** νέα NOTAM που εξέδωσε η Τουρκία και με την οποία δεσμεύει πέντε περιοχές στο Αιγαίο (από Βορρά έως Νότο) για ασκήσεις έρευνας, διάσωσης και προστασίας του περιβάλλοντος στα διεθνή ύδατα και που εμφανίζει (οπτικά τουλάχιστον) να κόβει το Αιγαίο στη μέση δεν αντιπροσωπεύει κάτι το δραματικά νέο. Ειρηνικές δραστηριότητες θα μπορούσε να υποστηρίξει κάποιος κάτω από διαφορετικές συνθήκες. Αποτυπώνει τις πάγιες τουρκικές θέσεις («Το Αιγαίο δεν είναι ελληνική λίμνη»). Δείχνει παρά ταύτα τη βαθμιαία διολίσθηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων σε «αντιπαραθετική λογική» έξω από το γράμμα και πνεύμα της Διακήρυξης των Αθηνών. Η δραστηριότητα ωστόσο στα νερά του Αιγαίου με την έκδοση της NOTAM και το επεισόδιο Κάσου-Καρπάθου επιβεβαιώνουν την υπόθεση ότι χωρίς την επίλυση των σκληρών προβλημάτων της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης θα επανέλθουμε σύντομα στη συγκρουσιακή ένταση σε γεωπολιτικό περιβάλλον απείρως δυσκολότερο από το παρελθόν.

Το σοβαρότερο επεισόδιο της Κάσου-Καρπάθου έχει ως αφετηρία/πηγή μια συγκεκριμένη κατάσταση: ότι στην εν λόγω θαλάσσια περιοχή (όπως και συνολικά σε Αιγαίο και τμήμα της Αν. Μεσογείου) είτε δεν υπάρχει οριοθέτηση θαλασσιών ζωνών (ΑΟΖ, υφαλοκρηπίδα) είτε υπάρχει μερική πλην όμως αμφισβητούμενη οριοθέτηση, όπως η παράνομη οριοθέτηση μεταξύ Τουρκίας - Λιβύης και η καθ' όλα νόμιμη μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου που όμως αμφισβητείται από την Τουρκία. Υπάρχει δηλαδή ένα καθεστώς οιοει «κανονιστικού ελλείμματος/κενού» στην περιοχή για το οποίο η κάθε πλευρά (Ελλάδα, Τουρκία) προβάλλει είτε εντελώς έκνομες αξιώσεις ή δυνητικά νόμιμες θέσεις με πλην μη τυπικά κατοχυρωμένες, άνευ οριοθέτησης. Η Τουρκία λ.χ. προβάλλει τη Γαλάζια Πατρίδα - η οποία σύμφωνα με τον πρώην υπουργό Αμυνας Χ. Ακάρ αποτελείται από «την υφαλοκρηπίδα, τα χωρικά ύδατα, την ΑΟΖ, τις ζώνες θαλάσσιας δικαιοδοσίας», που όμως δεν υπάρχουν εφόσον δεν έχουν οριοθετηθεί σύμφωνα με τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) - έκνομη αξίωση. Η Ελλάδα αναφέρεται στα κυριαρχικά της δικαιώματα - που παραβιάζονται - τα οποία όμως δυνητικά μόνο υπάρχουν σε μη οριοθετημένες θαλάσσιες ζώνες. Ποιο είναι το ορθολογικό συμπέρασμα που μπορεί να συναχθεί απ' αυτή την ελλειμματική κατάσταση οριοθετήσεων; Νομίζω ότι προκύπτει αβίαστα: οι εμπλεκόμενες χώρες και κυρίως Ελλάδα και Τουρκία θα πρέπει να προχωρήσουν στη διαδικασία οριοθέτησης σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο (UNCLOS κ.λπ.) ώστε να ακυρωθεί το έλλειμμα/κενό που υπάρχει στην περιοχή και τροφοδοτεί τις αμφισβητήσεις. Ή, με άλλα λόγια, η διαδικασία προσέγγισης μεταξύ των δύο χωρών που ξεκίνησε εδώ και μήνες και που περιορίζεται τώρα γύρω από τη θετική αιζέντα (οικονομικά θέματα, μετανάστευση κ.ά.) να περάσει επιτέλους στην αντιμετώπιση των σκληρών, πυρηνικών προβλημάτων της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης. Γιατί όσο καθυστερεί, τα επεισόδια τύπου Κάσου-Καρπάθου θα πολλαπλασιάζονται και η προσέγγιση θα καταλήξει «ένα πουκάμισο αδειανό» και τελικά θα τερματισθεί με πλήρη επιστροφή στο κακό παρελθόν. Βεβαίως οι πολλαπλές δυσκολίες για την οριοθέτηση θαλασσιών ζωνών στο Αιγαίο (και Αν. Μεσόγειο) είναι γνωστές. Αλλά «εάν υπάρχει η βούληση, υπάρχει και ο τρόπος». Και ο τρόπος που οι υπουργοί Εξωτερικών (Γεραπετρίτης, Φινιάς) διαχειρίστηκαν το επεισόδιο Κάσου-Καρπάθου πιστοποιεί ότι υπάρχουν και οι δυνατότητες αρκεί να μη σπαταληθεί ο χρόνος και κλείσει το παράθυρο ευκαιρίας.

**Τ**ώρα σε απανωτές αναλύσεις για το επεισόδιο Κάσου-Καρπάθου γίνεται σταθερά λόγος για «προσπάθεια υφαλοκρηπίδας ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων» από την Τουρκία, ή για προσπάθεια της τελευταίας να καταστεί «τοποτηρητής στην περιοχή». Πλην όμως δεν γίνεται καμιά αναφορά στην ανάγκη (επιτάχυνσης) μιας συμφωνημένης επίλυσης του δομικού προβλήματος για την ακύρωση του «κανονιστικού ελλείμματος» που υπάρχει στην περιοχή. Χωρίς τη συμφωνημένη επίλυση/οριοθέτηση (διαπραγμάτευση, ΔΔΧ) ο καθένας μπορεί να επιχειρηματολογεί ή να αυθαίρετεί. Μιλάμε για ανατροπή του status quo, ενός status quo που δεν υποστηρίζεται όμως στέρα με τυπικές - νομικές μυθιμίες οριοθέτησης.

Τα νερά του Αιγαίου θα παραμείνουν ήρεμα μόνο με τη λύση των προβλημάτων. Σύντομα...

Ο Π.Κ. Ιωακείμης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑ-ΜΕΠ.